

TOPLULUK ÖNÜNDE KONUŞMAYA YÖNELİK ÖZ-AÇIKLAMALAR ÖLÇEĞİ TÜRKÇE FORMU: BİR GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

*Uzm. Psk. Dan. Merve Çalık, **Prof. Dr. Ahmet Akın, *** Sümeyye Özkaya, ****Hifa Şeyma Demirbacak

*Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü, SAKARYA
merve_pdr35@hotmail.com

**İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hayat Boyu Öğrenme Ve Yetişkin Eğitimi
Anabilim Dalı, İSTANBUL
ahmet.akin.medeniyet.edu.tr

*** Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü, SAKARYA
sumeyyeozkaya@gmail.com

****Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü, SAKARYA
hifademirbacak@gmail.com

ÖZET

Topluluk önünde konuşmanın korku verici sosyal bir durum olduğu çok yaygın bir şekilde ifade edilmektedir. Bazı çağdaş teoriler sosyal kaygıda bilişsel süreçlerin önemli olduğunu söylemelerine rağmen, topluluk önünde konuşma sırasında yaşanan korku dolu düşünceleri değerlendirebilecek bir ölçme aracı yoktur. Bu çalışmanın amacı bu ihtiyacı karşılayacak Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği Türkçe Formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yapmaktır. Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği 10 maddeden oluşan ve pozitif- negatif şeklinde iki alt boyutu olan bir ölçektir. Araştırma yaşları 18 ile 35 arasında değişen 229 (erkek: 104, kadın: 125) üniversite öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinde 10 maddeden oluşan iki boyutlu modelin iyi uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2= 66.52$, $sd=33$, $RMSEA= .067$, $CFI= .97$, $IFI= .97$, $NFI= .94$, $SRMR= .045$, $GFI=.94$). Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayıları pozitif alt boyut için .83, negatif alt boyut için .90 olarak bulunmuştur. Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .56 ve .79 arasında sıralandığı görülmüştür. Bu sonuçlar Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Topluluk önünde konuşma, Öz-açıklama, Geçerlik, Güvenirlik

ABSTRACT

Public speaking is the most commonly reported fearful social situation. Although a number of contemporary theories emphasize the importance of cognitive processes in social anxiety, there is no instrument available to assess fearful thoughts experience during public speaking. The aim of this research is to examine the validity and reliability of Turkish form of The Self-Statements During Public Speaking (SSPS). The Self-Statements During Public Speaking (SSPS) scale is a 10-item questionnaire consisting of two 5-item subscales, the "Positive Self-Statements" (SSPS-P) and the "Negative Self-Statements" subscale (SSPS-N) Participants were 229 undergraduate students. Results of confirmatory factor analysis demonstrated that ten items loaded on two factor ($\chi^2= 66.52$, $df=33$, $RMSEA= .067$, $CFI= .97$, $IFI= .97$, $NFI= .94$, $SRMR= .045$, $GFI=.94$). Cronbach alpha internal consistency reliability coefficients were .83 for positive subscale and .90 for negative subscale. Corrected item-total correlation ranged from .56 to .79. These results demonstrate that the Turkish Version of the Self- Statements During Public Speaking (SSPS) scale is a valid and reliable instrument.

Keywords: Public Speaking, Self-Statements, Validity, Reliability

GİRİŞ

İnsanları diğer canlılardan ayıran en temel özelliğin dil olduğu ve dilin de en fazla konuşma becerisiyle ortaya çıkabildiği ifade edilmektedir (Demir, 2010). Bireyin duygu ve düşüncelerini paylaşmasında ve çevresiyle iletişim kurup yaşadığı toplumun değerlerini öğrenmesinde en önemli aracın dil olduğu belirtilmektedir (Kavruk ve Deniz, 2015). Konuşma, insanların düşüncelerini diğerleri ile paylaşabilmek için kullandıkları temel dil becerilerinden biri olup ses ve dilin birlikte kullanılmasıyla ortaya çıktığı ifade edilmektedir (Katrancı ve Kuşdemir, 2015). Konuşma tanım olarak ise bireyler arasında yaşantıların sözlü olarak paylaşılması süreci olarak tanımlanmaktadır (Başaran ve Erdem, 2009). Konuşmanın kendini ifade etmede temel araç olduğu (Yelok ve Sallabaş, 2009) ve bireylerin sosyalleşmesinde önemli katkılarda bulunduğu belirtilmektedir (Doğan, 2009).

Bireyin yaşadığı toplum içerisinde sağlıklı ilişkiler geliştirebilmesinin dili kullanma becerisiyle doğru orantılı olduğu ifade edilmektedir (Demir, 2010). Bireyin hayatını devam ettirebilmesi için etrafındaki insanlarla iletişim kurma zorunluluğunun olduğu (Aydın, 2013) ve bu iletişimi de en fazla konuşarak oluşturdukları belirtilmektedir (Kavruk ve Deniz, 2015). Konuşma becerisinin diğer dil becerilerinden farklı olarak bireyin öz yansımasını toplum içerisinde daha net gösterebildiği dolayısıyla bireyin duygu ve düşünceleri beden diline aktarabildiği, zihinsel ve iletişimsel bir güç olarak kabul edilmektedir (Kinay ve Özkan, 2014).

Bireyin toplum içinde konuşurken kullandığı cümlelerle kendini o toplumdaki insanlara tanıtabileceği (Sevim, 2012) ve bireyin kendini yaşadığı sosyal çevreye kabul ettirmesinin ancak etkili bir konuşma becerisine sahip olması ile mümkün olabileceği belirtilmektedir (Kardaş, 2016). Aynı zamanda sağlıklı bir iletişim olmadan bireylerin karşılıklı olarak anlaşmasının mümkün olmadığı da ifade edilmektedir (Köseler, 2006). Düşüncelerini rahatlıkla başkaları ile paylaşabilen bireylerin diğer bireylerle daha kolay anlaşabildiği ve bundan dolayı da etkili konuşma becerisine sahip olan bireylerin insani ilişkilerde daha başarılı olabileceği belirtilmektedir (Eyüp, 2013). İletişimin insan varlığının devamını ve gelişimini sağlayan başlıca öğelerden biri olarak düşünüldüğünde iletişim sürecinde oluşabilecek herhangi bir sorunun, bireylerin sağlıklı iletişim kurmalarını engelleyeceği ifade edilmektedir (Köseler, 2006).

Bireyin toplum içerisinde etkili bir şekilde konuşabilme isteğinin beraberinde kaygıyı da getirebileceği ifade edilebilir. Yaman, ve Sofu'ya (2013) göre kaygı bir bireyin topluluk önünde güçlü istek veya güdülerini gerçekleştirememe ihtimaline karşı duyduğu tedirginlik durumu olarak tanımlanmaktadır. Benzer şekilde kaygı, insanı üzüntüye sevk eden bir duygu durumu olup (Katrancı ve Kuşdemir, 2015) bir sebepten dolayı hissedilen korku ve endişe olarak da tanımlanabilmektedir (Tüzemen, 2016).

Bireyde konuşmaya dönük oluşabilecek olan kaygının anlık gelişmesi durumunda bunun daha çok geçici kaygı türünde yer aldığı belirtilmektedir. Söz konusu kaygının giderilebilmesinin birçok ön şartı olduğu ancak bireyin bunu sürekli kaygıya dönüştürebilmesinin de olası sonuçlardan birisi olduğu ifade edilmektedir (Kinay ve Özkan, 2014). Topluluk önünde konuşmanın zorunlu olması durumunda bireyin heyecanlanması, kendini yeterince ifade edememesi olarak tanımlanabilen konuşma kaygısı (Yıldırım, 2015) duygusal anlamda bireyler de üzüntü, kızgınlık, korku şeklinde ortaya çıkabileceği belirtilmektedir (Demir ve Melanlıoğlu, 2014). Bireyin kaygı miktarındaki artış, onun tüm zihinsel süreçlerinin karışmasına, söyleyeceğini cümleleri unutmasına, konuşurken fizyolojik olarak sıkıntılar yaşamasına sebep olabileceği ifade edilmektedir (Sevim ve Gedik, 2014). Bu fizyolojik belirtiler olarak ise bireyin terlemesi, yüzünün kızarması ve kalp atışlarının hızlanması sıralanabilmektedir (Yıldırım, 2015; Demir ve Melanlıoğlu, 2014).

Bireylerin konuşmasını olumsuz olarak etkileyen bazı faktörlerin olduğu ve bunların bireylerin fizyolojik, psikolojik yapısından, bilgi ve beceri yetersizliğinden oluşabileceği gibi, bireyin içinde bulunduğu çevreden, sosyal ve kültürel koşullardan da etkilenebileceği ifade edilmektedir (Sargın, 2006). Bireylerin topluluk önünde konuşmaktan kaygı duymalarının nedenleri arasında; söyleyeceği cümleleri unutmak, hata yapmaktan ve cevap veremeyeceği bir soru sorulmasından korkmak, herkesin kendisini izlemesinden rahatsız olmak ve başarısız olacağına düşünmek şeklinde sayılabileceği belirtilmektedir (Katrancı ve Kuşdemir, 2015). Konuşma kaygısının sosyal fobi ile ilişkili olduğu ve özellikle topluluk önünde yapılacak konuşmalardan çekinen bireylerin olumsuz değerlendirilme kaygısını yoğun yaşadıkları ifade edilmektedir (Yıldırım, 2015). Bu kaygının bireylerin konuşmalarını olumsuz olarak etkileyebileceği ve verilmek istenen mesajı dinleyicinin eksik ya da yanlış anlamasına neden olabileceği belirtilmektedir. Bu durumun da kişilerarası ilişkilerde iletişimi negatif olarak etkileyebileceği gibi bireyin saygınlığını ve özgüvenini yitirmesine de sebep olabileceği ifade edilmektedir (Sargın, 2006).

Konuşma kaygısının bireyin konuşmasını olumsuz olarak etkilememesi için konuşma kaygısının altında yatan nedenlerin ve düşüncelerin incelenip uygulamaya yönelik çözüm önerileri geliştirildiği durumda bunlardan kurtulma yolunda ilk adım atılabileceği belirtilmektedir (Kavruk ve Deniz, 2015; Tüzemen, 2016; Yaman, ve Sofu, 2013). Topluluk önünde konuşma yapacak olan bireylerin kendilerine sorulan bir soruya cevap veremeyeceği korkusuna kapılıp başarısız olacağını düşünebildikleri belirtilmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak bireylerin kaygı duyma sebeplerinin başarısız olma ve hata yapma korkuları olduğu ifade edilmektedir (Boylu ve Çangal, 2015). Topluluk önünde konuşma kaygısı duyan bireylerin çoğunluğu bu sorunu yalnızca kendilerinin yaşadıklarını düşündüğü ve dolayısıyla bu bireylerin ilk olarak olumsuz duygu ve düşüncelerinden kurtulmalarını ve dil becerilerindeki eksikliğin gidermesi gerektiği belirtilmektedir (Yaman, ve Sofu, 2013). Topluluk önünde yapılacak konuşmalarda, ifade edilen kelimelerle beden hareketlerinin uyumlu olması ve ses

tonuyla desteklenmesi, konuşmanın etkili ve güzel olmasının ilk adımı olduğu ifade edilmektedir (Sargın, 2006). Dinleyiciler ve konuşmanın gerçekleştirildiği ortamın konuşmacı üzerinde etkili olan ögeler olduğu ve konuşmacının bu unsurları dikkate alarak konuşmasını gerçekleştirmesi gerektiği belirtilmektedir (Sargın, 2006). Bir başka yöntem olarak, bireylerin özellikle topluluk önünde konuşma becerisini geliştiren dramanın etkili ve çağdaş bir yöntem olduğu belirtilmektedir (Kardaş, 2016).

Topluluk önünde konuşma kaygısı ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; Baucom, (1995) yaptığı bir araştırmada topluluk önünde konuşma yapacak bireylerin çoğunluğunun yabancı bir dinleyici kitlesinden ziyade tanıdık bir dinleyici kitlesinden daha fazla endişe duyduğunu göstermiştir. Buna ek olarak, sonuçlar, izleyicilerle ilgili olumsuz atıfları ifade edenlerin, tarafsız ya da pozitif olduğunu ifade edenlere göre daha yüksek düzeylerde topluluk önünde konuşma kaygısı duyduklarını ifade ettikleri bulunmuştur. Johnson (2012) ise lise öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada önceden konuşmaya hazırlık yapan öğrencilerin daha düşük düzeyde topluluk önünde konuşma kaygısı yaşadıklarını bildirmiştir. Topluluk önünde konuşmanın moderatörleri olarak cinsiyet ve benlik saygısı açısından ise anlamlı bir fark bulunamadığı belirtilmektedir. Marinho, Medeiros, Gama ve Teixeira (2017) üniversite öğrencilerinin topluluk önünde konuşma kaygıları ile ilgili algıları ile ilgili yaptıkları çalışma da üniversite öğrencilerinin % 63.9'u topluluk önünde konuşma kaygısı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 89.3'ü ise topluluk önünde konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik lisans programlarının bulunmasını istemiştir. Buna ek olarak, cinsiyeti kadın olan, gruplarda konuşmacı olarak daha az katılım sağlayan ve seslerini yüksek tiz veya çok yumuşak olarak algılayanların topluluk önünde konuşma kaygılarının daha fazla olduğu belirtilmiştir.

Adkins (2006) yaptığı bir araştırma da yüksek düzeyde topluluk önünde konuşma kaygısını, performanstan kaçınma ve yardım arama davranışı ile ilişkilendirirken; düşük düzeyde topluluk önünde konuşma kaygısını, öz-yeterlilik ve zaman yönetimi ile ilişkilendirmiştir. Biliş ve zaman yönetimi topluluk önünde konuşma başarisının pozitif yordayıcıları iken yardım arayışının olumsuz bir belirleyicisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Shi, Brinthaupt ve McCree (2015) yapmış oldukları araştırma da öz-konuşma, iletişim kaygısı ve konuşma kaygısının doğası ile yaygınlığının birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu incelemişlerdir. Elde edilen sonuçlar, öz-eleştirel ve sosyal değerlendirme ile ilgili öz-konuşmaların, bireylerin kaygı puanlarıyla pozitif ilişkili olduğunu gösterirken; kendi kendini güçlendiren öz-konuşmanın bireylerin kaygılarıyla negatif ilişkili olduğunu göstermiştir. Arslan (2012) üniversite öğrencilerinin “topluluk karşısında konuşma” ile ilgili çeşitli görüşleri ile ilgili yaptığı çalışmanın sonunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun topluluk karşısında konuşma isteğinde olduğu fakat Türkçeye hâkim olunmaması, dinleyicilerin alaycı tutumları, özgüven düşüklüğü, utangaç yapı, diksiyon sıkıntıları, anlaşılmama kaygısı gibi çeşitli nedenlerden dolayı isteseler bile topluluk karşısında konuşmaktan kaçındıklarını belirtmişlerdir.

Özkan ve Kınay (2015), öğretmen adaylarının konuşma kaygılarını incelediğinde araştırmanın sonunda öğretmen adaylarının konuşma kaygıları arasında, daha önce topluluk karşısında konuşma yapma, sorusuna “hayır” diyen bireylerin lehine anlamlı bir farkın olduğu belirtilmektedir. Ancak öğretmen adaylarının konuşma kaygıları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı da ifade edilmektedir. Croft, Gonsalvez, Gander, Lechem ve Barry (2004) otonomik sinir sistemi aktivitesi ile klinik olmayan konuşma kaygısı arasındaki ilişkilerin tutarlı bulunmamasının metodoloji ile açıklanıp açıklanamayacağını test etmiştir. Sonuçlar klinik olmayan bir popülasyonda, otonomik sinir sistemi aktivitesi ve inanç yapısının etkileşiminin klinik olmayan konuşma kaygısının önemli bir belirleyicisi olduğunu ve literatürdeki değişken bulguları açıklayabildiğini göstermektedir. Viřlă, Cristea, Tătar ve David (2013), geniş çekirdek bilişler, duruma özel otomatik düşünceler ve topluluk önünde konuşma kaygılarına olan göreceli katkıları ile ilgili yanıt beklentileri arasındaki ilişkileri incelemiştir. Tahmin edildiği gibi, cevap verme beklentileri ve toplulukla ilgili olumsuz otomatik düşüncelerin her biri, irrasyonel inançlar ve topluluk önünde konuşma kaygıları arasındaki ilişkide aracılık ettiği bulunmuştur.

Topluluk önünde yapılacak bir konuşmada bireyin kendisiyle yaptığı öz-açıklamalarda birey kendine olumlu ya da olumsuz cümleler kurabilmektedir. Olumlu öz-açıklamalar (örneğin işler yolunda gitmese bile bunun felaket olmadığını düşünmek gibi) bireyin özgüvenini arttırıp yapacağı konuşmanın daha verimli geçmesini sağlamaktadır. Öte yandan olumsuz öz-açıklamalar bireyde kaygı uyandırıp konuya hakim bile olsa o anda aklından geçen düşüncelerle (örneğin konuşma yaparken anlatacaklarını birbirine karıştıracadı ve insanların önünde rezil olup onun hakkında beceriksiz olduğunu düşünecekleri düşüncesi) bireyin özgüven kaybına ve kaygı duymasına neden olabilmektedir.

Bu çalışmanın amacı DiBartolo ve Hofmann (2000) tarafından geliştirilen Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği’ni Türkçeye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırma da yaşları 18 ile 35 arasında değişen 229 üniversite öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Araştırmaya katılanların 125’i kadın, 104’ü erkektir.

Veri Toplama Aracı

Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği (Di Bartolo ve Hofmann, 2000). Ölçek 10 maddeden oluşan ve pozitif- negatif şeklinde iki alt boyutu olan bir ölçektir. Ölçek

5'li Likert tipi derecelendirme içermektedir (1- Kesinlikle Katılmıyorum–5- Kesinlikle Katılıyorum). Ölçeğin faktör analizi için uygulanan açımlayıcı faktör analizinde toplam varyansın %58,2'sini (birinci boyut %42,7 ve öz-değeri 4.27; ikinci boyut %15,5 ve öz-değeri 1,55) açıklayan iki boyutlu bir yapı elde edilmiştir. Ölçeğin pozitif boyutunun Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .75 ve negatif boyutunun Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .86 olarak bulunmuştur.

İşlem

Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması çalışmasında ilk olarak e-mail yoluyla iletişim kurularak gerekli izin alınmıştır. Bunun ardından ölçeğin İngilizce formu, iyi düzeyde İngilizce bilen 2 öğretim üyesi tarafından Türkçeye çevrilmiş ve daha sonra bu Türkçe formlar geri tercüme edilerek İngilizce formla arasındaki tutarlılık değerlendirilmiştir. Daha sonra Türkçe form anlam ve gramer açısından incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Son aşamada bu form, psikolojik danışma ve rehberlik ile ölçme ve değerlendirme alanındaki 3 öğretim üyesine incelenerek anlaşılmanın ya da birden çok anlamı olan ifadeler araştırılmış ve görüşleri doğrultusunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği'nin geçerlik çalışması olarak yapı geçerliği incelenmiş ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği'nin güvenilirliği iç tutarlılık yöntemiyle, madde analizi ise düzeltilmiş madde-toplam korelasyonuyla incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için SPSS 13.0 programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Madde Analizi ve Güvenirlik

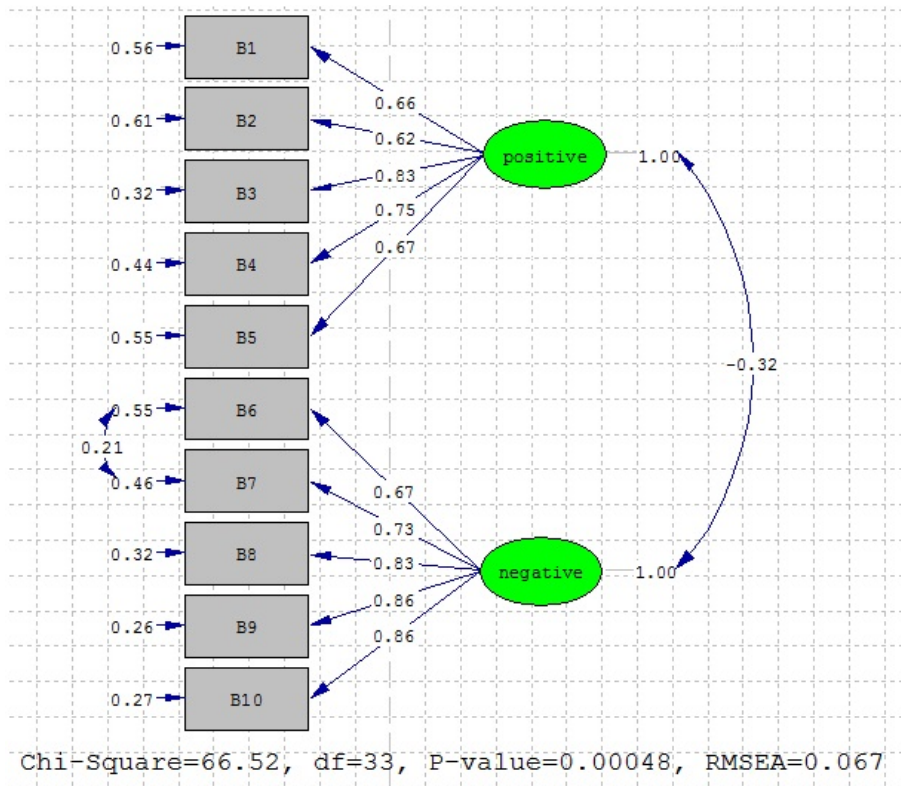
Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği Türkçe Formunun düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .56 ve .78 arasında sıralandığı görülmüştür. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları pozitif alt boyut için .83, negatif alt boyut için .90 olarak bulunmuştur. Bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği Türkçe Formunun Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyon Katsayıları ve Madde Silindiğinde Cronbach Alfa

Madde no	Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach alfa
b1	.61	,80
b2	.56	,81
b3	.73	,77
b4	.65	,79
b5	.60	,80
b6	.69	,80
b7	.75	,89
b8	.75	,88
b9	.79	,88
b10	.77	,87

Yapı Geçerliliği

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla orijinal formunda bulunan faktörlerin doğrulanması amacıyla DFA uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği Türkçe Formunun iyi uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2= 66.52$, $sd= 33$, $RMSEA= .067$, $CFI= .97$, $IFI= .97$, $NFI= .94$, $SRMR= .045$, $GFI=.94$). Ancak 6. ile 7. maddeler arasında ikili hata kovaryansı tanımlanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizine ait faktör yükleri Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1:Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği Türkçe Formu'na İlişkin Path Diyagramı ve Faktör Yükleri

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Hofmann ve DiBartolo (2000) tarafından geliştirilen Topluluk Önünde Konuşmaya Yönelik Öz-Açıklamalar Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve Türkçe formun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği DFA ile incelenmiştir. DFA için uyum indeksi sınırları göz önüne alındığında, modelin iyi uyum verdiği ve ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formun faktör yapısıyla uyduğu görülmektedir. Marsh ve Hocevar'a (1988) göre GFI'nin .85'ten, AGFI'nin .80'den büyük çıkması, RMSEA değerlerinin .10'dan düşük çıkması, model veri uyumu için kabul edilebilir alt sınırlar olarak görülmektedir.

Araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin .70 olduğu (Tezbaşaran, 1996) göz önüne alınırsa, ölçeğin güvenilirliğini belirlemeye yönelik olarak elde edilen bulgular ölçeğin yeterli düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen tüm bulgular, bu ölçeğin amacına hizmet edebileceği ve yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgular çerçevesinde bazı önerilerde bulunulabilir. Öncelikle ölçeğin dilsel eşdeğerliğinin incelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca ileride yapılacak çalışmalarda, test tekrar test yöntemiyle ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesi önerilebilir. Bunun yanı sıra ölçeğin uyum geçerliğini belirlemek amacıyla geliştirilen Topluluk Önünde Konuşma kavramı ile diğer ilişkili kavramlar arasındaki bağlantılar; geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış başka ölçekler aracılığıyla incelenebilir.

KAYNAKÇA

Adkins, S. J. (2006). *The relations of self-regulated learning to public speaking anxiety and achievement*. Faculty of the College of Education University of Houston (Unpublished doctoral dissertation). Available from ProQuest Dissertations and Theses Global database (UMI No. 3222118)

Arslan, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin “topluluk karşısında konuşma” ile ilgili çeşitli görüşleri (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği). *Turkish Studies*, 7(3), 221-231.

Aydın, İ. S. (2013). Öğretmen adaylarının konuşma öz-yeterliklerine ilişkin ölçek geliştirme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 33-46.

Başaran, M. ve Erdem, İ. (2009). Öğretmen adaylarının güzel konuşma becerisi ile ilgili görüşleri üzerine bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3), 743-754.

Baucum, J. A. (1995). *An exploratory study of public speaking anxiety and audience familiarity* (Unpublished doctoral dissertation). California School of Professional Psychology, Berkeley, Alameda. Available from ProQuest Dissertations and Theses Global database (UMI No. 9431384)

Boylu, E. ve Çangal, Ö. (2015). Yabancı dil olarak türkçe öğrenen bosna-hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 4(1), 349-368.

Croft, R. J., Gonsalvez, C. J., Gander, J., Lechem, L., & Barry, R. J. (2004). Differential relations between heart rate and skin conductance, and public speaking anxiety. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*, 35(3), 259-271.

Demir, T. (2010). Konuşma eğitiminde benmerkezci konuşmaya yönelik bir deneme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 415-430.

Demir, T. ve Melanlıoğlu, D. (2014). Ortaokul öğrencileri için konuşma kaygısı ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47(1), 103-124.

Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 185-204.

Eyüp, B. (2013), Üniversite öğrencilerinin konuşma becerilerini kullanmaya yönelik tutumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 197,95-113.

Hofmann, S. G. ve DiBartolo, P. M. (2000). An Instrument to assess self-statements during public speaking: Scale Development and preliminary psychometric properties. *Behav Ther*, 31(3), 499-515.

Johnson, K. H. (2012). *The Effect of a High School Speech Course on Public Speaking Anxiety for Students in a College-Level Public Speaking Class*. Faculty of Trevecca Nazarene University School of Education. (Unpublished doctoral dissertation). Available from ProQuest Dissertations and Theses Global database (UMI No. 3519055).

Kardaş, M. N. (2016). Yaratıcı dramanın öğrencilerin konuşma kaygılarının giderilmesine etkisi. *Journal of International Social Research*, 9(45).

Katranç, M. ve Kuşdemir, Y. (2015). Öğretmen adaylarının konuşma kaygılarının incelenmesi: Sözlü anlatım dersine yönelik bir uygulama. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 415-445.

Kavruk, H. ve Deniz, E. (2015). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları (Samsun ili örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, (15).

Kınay, İ. ve Özkan, E. (2014). Öğretmen adayları için konuşma kaygısı ölçeği (ÖAKKÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(5), 1747-1760.

Köseler, A. (2006). *Lise öğrencilerinde iletişim kaygısı* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). On Sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Marinho, A. C. F., de Medeiros, A. M., Gama, A. C. C. ve Teixeira, L. C. (2017). Fear of public speaking: Perception of college students and correlates. *Journal of Voice*, 31(1), 127-e7.

Marsh, H. W. Ve Hocevar, D. (1988). A new more powerful approach to multitrait-multi method analyses: Application of second-order confirmatory factor analysis. *Journal of Applied Psychology*, 73, 107-117.

Özkan, E. ve Kınay, İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Konuşma Kaygılarının İncelenmesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Örneği). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 4(3), 1290-1301.

Sargın, M. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin konuşma becerilerinin değerlendirilmesi: Muğla İli örneğinde* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Sevim, O. (2012). Öğretmen Adaylarına Yönelik Konuşma Kaygısı Ölçeği: Bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Studies*, 7(2), 927-937.

Sevim, O. ve Gedik, M. (2014). Ortaöğretim öğrencilerinin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *AÜ Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*, 52, 379-393.

Shi, X., Brinthead, T. M. ve McCree, M. (2015). The relationship of self-talk frequency to communication apprehension and public speaking anxiety. *Personality and Individual Differences*, 75, 125-129.

Tezbaşaran, A. A. (1996). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara.

Tüzemen, T. (2016). *Akademik çelişki tekniğinin 6. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerine ve konuşma kaygılarına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.

Vıslă, A., Cristea, I. A., Tătar, A. S., & David, D. (2013). Core beliefs, automatic thoughts and response expectancies in predicting public speaking anxiety. *Personality and Individual Differences*, 55(7), 856-859.

Yaman, H. ve Sofu, M. (2013). Öğretmen adaylarına yönelik konuşma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi* 17, 41-50.

Yelok, V. S.,& Sallabaş, M. E. (2009). Öğretmen adaylarının sözlü anlatım dersine ve sözlü anlatıma yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3),581-606.

Yıldırım, G. (2015). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygısı (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.